

Woordzoeker

Afbeelding : 1

Scherf, tinglazuuraardewerk

Delft, ca. 1750 – 1760

Afm. 4 x 9 cm.

Coll. Gemeente Vlaardingen

Vindplaats: 1.095 – vondstnummer 581

Puzzelen: iets dat in de archeologie verheven is tot ‘core-business’ wat betreft glas en aardewerk. Kleine stukjes worden weer aan elkaar gehecht, zodat de vorm en decoratie van het object zich langzaam onthullen. Totdat blijkt dat de puzzel niet compleet is en de onderzoeker het moet doen met slechts een fragment van de vorm of de beschildering.

Dat geldt ook voor deze scherf die afkomstig is van een bord. Deze scherf komt uit een archeologische opgraving in Vlaardingen en dateert ongeveer 1750 - 1760. Op de scherf zijn nog net de blauwe letters GWASA te zien. Deze letters staan niet naast elkaar, maar in een soort hoek. In eerste instantie is het moeilijk om te achterhalen waar de letters voor staan, want tezamen vormen zij geen woord.

In de eerste plaats begint deze zoektocht naar vergelijkbare lettercombinaties op borden in bekende publicaties over tinglazuuraardewerk en majolica. Een andere manier om te zoeken naar objecten van Delfts aardewerk is via speciale websites of digitale museale collecties. Gelukkig zijn er nog complete borden van tinglazuuraardewerk en majolica bekend, zoals in de collectie van Streekmuseum Jan Anderson uit Vlaardingen, zodat we weten welke letters er missen.

De letters op het bord en de scherf kunnen als volgt gelezen worden:

Suzanne Klüver

Afbeelding : 2

Bord, majolica

Delft?, ca. 1750 – 1760

Afm. 24 x 24 cm.

Streekmuseum Jan Anderson, Vlaardingen

- GKA : God Kent Alles
- GWA : God Weet Alles
- GSA : God Siet Alles
- GHA : God Hoort Alles

Dit ‘kennen’ verwijst waarschijnlijk naar Psalm 139: Gods wonderbaarlijke kennen van mijn leven. De eigenaar van dit bord wordt bij het aanzicht dus herinnerd aan de alomtegenwoordigheid van god. De letters samen vormen een kruis, wat wederom een verwijzing is naar de religieuze betekenis. De letter G van God staat in het midden van het bord en van de letters, wat weer duidt op het centrale thema.

Deze kleine scherf was dus van belang voor de oorspronkelijke eigenaar. De betekenis achter de lettercombinatie was waarschijnlijk ook goed bekend bij de achttiende-eeuwse bevolking. In onze huidige tijd moeten we voor dergelijke anagrammen af en toe eerst nog even puzzelen.

Literatuur

D.F. Lunsingh Scheurleer, Delft, Niederländische Fayence, München 1984, pp. 102 – 103

Artikel De Vlaardinger (website):

<http://www.devlaardinger.nl/p7Historisch/tabid/3321/ArticleID/1728/mid/5197/Jan-Anderson-en-zijn-collecties.aspx>